

ÚVOD DO ETIKY

I. HODOVSKÝ: Úvod do etiky. Olomouc, Univerzita Palackého 1992, 79 s.

Literatury z etiky je na našem knižním trhu minimum a téměř žádná, alespoň ne novějšího data vzniku, která by vykládala základy této problematiky pro zájemce – nefilozofy. Proto právě vydané skriptum *Úvod do etiky* vzbudí velkou pozornost nejen studentů a vysokoškolských učitelů, ale oprávněně i širší veřejnosti. I. Hodovský je určil posluchačům různých fakult a oborů, kteří nemají předchozí znalosti z dějin filozofie a etiky. Jako způsob výkladu zvolil kombinaci systémového a historického zpracování.

Po úvodní kapitole o etice a morálce následuje výklad základních problémů a pojmů, pak část o typech morálky (eudaimonistická, asketická, altruistická, morální pragmatismus a j.), stručný rozbor individuální a sociální etiky a kapitola *K dějinám evropské etiky*. Závěr tvoří spíše bibliograficko-historický, ve faktografické zkratce prezentovaný přehled významných osobností etiky a podnětný obraz soudobé etiky (krize etiky a morálky, globální problémy, ekologická etika, etika postmoderny). Celou problematiku autor úmyslně vymezuje evropsko-severoamerickým kulturně-hodnotovým okruhem.

Je zřejmé, že vzhledem k určení i rozsahu bylo největším problémem pro autora, co vykládat a co opominout, co je více či méně významné. Navíc tu jasně působila i snaha přistupovat k výkladu maximálně objektivně, neopomíjet názorovou diferencii mezi jednotlivými etiky a směry, především pak psát tak, aby bylo plně učiněno zadost všem nárokům na vědeckou literaturu (včetně podrobného odvolávání se i na současné světové etické práce).

Zaslouží si plného uznání výsledek tohoto autorova úsilí i jeho snaha po přesné a hutné interpretaci základních idejí etiků a etických koncepcí. Jasně a správně vyděluje svá osobní hodnocení a názory od postojů či kritik už rozšířených, známých. Při nejedné otázce tento *Úvod do etiky* přesahuje obvyklý rámec a běžnou úroveň studijní literatury a dává řadu podnětů po obsahové i pedagogické stránce. Mnohé osobní závěry autora naznačují nová řešení etické problematiky, ukazují další alternativy rozvoje etiky.

Z pedagogického hlediska se však vynořuje určitá pochybnost, nakolik budou všechny vykládané teze pochopitelné takřka bez jediného konkrétního příkladu, bez aplikace na různé obory (možná, že tu autor počítá s existencí seminářů); nevznikne pak následný dojem, že celý výklad je sice vědecký, vysoko kvalitní, velmi přispívá k rozšíření a prohloubení všeobecně-kulturních znalostí – ale pomůže mi pochopit a kvalitněji hodnotit současné běžné, všední problémy? Zřejmě k těmto pochybnostem přispívá i absence či příliš strohé objasnění některých pojmů a tendencí (moralizování, morální konflikt, mravnost, etika feminismu, očista od viny, současné projevy vlivu marxistické etiky u nás atd.).

Tato zdařilá práce I. Hodovského je i příkladem tolerance k názorům, autorovi ne právě sympatickým, je i dokladem toho, že skriptum může vysoko přesahovat běžnou úroveň.

Jiří Kánský